

[Forsvarsministeren.]

persker i Kostforplejning og Messer i et Antal af 845, hvortil Udgiften var beregnet til ca. 3 Mill. Kr. om Aaret; for det kvindelige Rengøringspersonales Vedkommende var Tallet naaet op paa ca. 500, og den aarlige Udgift er ogsaa her ca. 3 Mill. Kr. For Marinens Vedkommende var det samlede Antal kvindelige Medhjælpere i Kostforplejningen og Rengøringen paa det samme Tidspunkt i Sommer 286, og Udgiften var ca. 900 000 Kr.

Hele denne Ordning har fremkaldt megen og efter min Mening berettiget Kritik. Ordningen er for det første meget dyr, og for det andet virker den i mindre Garnisonsbyer saadan, at baade Kommunalbestyrelser og Husmødre har været meget kritisk indstillet over for Militærets Beslaglæggelse af saa megen civil kvindelig Arbejdskraft; for det tredje har der vist sig store Ulemper i Forbindelse med Indkvartering af kvindeligt Personal i isoleret beliggende Lejre og Kaserneetablissementer; for det fjerde er Arbejdssituationen inden for de civile Erhverv i Øjeblikket saa anspændt, at det maa være de militære Ministeriers Pligt at bidrage deres til paa dette Omraade at frigøre civil Arbejdskraft, og endelig for det femte — og det er til syvende og sidst den militært set væsentligste Begrundelse — vilde man ved at opretholde dette System med kvindelige Oppassere i stort Tal faktisk tilrettelægge en Udvikling, som automatisk vilde bryde sammen den Dag, da den danske Soldat skulde rykke ud i Felten; under saadanne Situationer lader det sig ikke gøre at bygge paa et System med udstrakt Anvendelse af civil Arbejdskraft ved Løsningen af de Opgaver, som i saa Tilfælde overgaar til den enkelte Soldat.

Paa Baggrund af alt dette har jeg gennemført en Ændring af de gældende Bestemmelser, hvorefter der fra 1. November i Aar er foretaget en begyndende Afvikling, som baade for Hærens og Marinens Vedkommende betyder Nedsættelse af Antallet af beskæftigede Kvinder med i hvert Fald over Halvdelen og en tilsvarende Reduktion af de paagældende Udgifter. Det er klart, at der kan forekomme Grænsetilfælde med Hensyn til Anvendelsen af militær eller civil Arbejdskraft i al Almindelighed, men disse Spørgsmaal vil naturligvis i Fremtiden som i Fortiden paa normal Maade sagligt blive drøftet med de paagældende faglige Organisationer.

Det ærede Medlem omtalte i denne Forbindelse en af Grænselejrene, Lydersholmlejren, hvor der er indkvarteret en Styrke paa 150 Befalingsmænd og menige. Der er

oprettet Kostforplejning med særlige Messeafdelinger med 15 Befalingsmænd blandt andet. Efter de af Krigsministeriet fastsatte Bestemmelser om de Normer, der skal følges ved Antagelse af kvindelig Medhjælp i Kostforplejningen, maatte der i denne Lejr være 1 Kogerske og 3 Medhjælpersker. Af en Beretning, der er fremsendt til Krigsministeriet, fremgaar det, at der i Kostforplejningen kun er ansat en Kogerske, der oppebærer den normerede Løn, nemlig 337 Kr. 50 Øre pr. Maaned, idet det ikke har været muligt at skaffe Medhjælpersker, det vil altsaa sige Husassistenter, paa Egen til den af Krigsministeriet fastsatte Løn, der udgør 200 Kr. pr. Maaned plus Kost og fri Tjenestedragt. I denne Lejr, som det ærede Medlem omtalte, og som han jo af personlig Erfaring kender, er der endvidere ansat 2 kvindelige Rengøringsassistenter, som lønnes med 1 Kr. 49 Øre i Timen. Denne Løn er den ovenrønskommæssigt fastsatte Løn for en Rengøringsarbejderske uden for København, og jeg tror ikke, henset til det Antal Mennesker, der skal gøres rent om, at her er ansat mere, end der er Behov for.

Til det ærede Medlem Hr. Kristian Nygaard, der ønsker Undervisning i Alkohol-lære for det værnepligtige Mandskab, vil jeg sige, at der i Aarene 1904—34 har været afholdt Foredrag af Militærlæger for samtlige mødte værnepligtige om Alkoholismen. Afholdelsen af disse Foredrag blev imidlertid paa Grund af indskrænket Drukkenskab indstillet i 1935 paa Grundlag af en Indstilling fra saavel Kommandomyndighederne som Hærens Lægekorps, der ikke ansaa det for nødvendigt i et specielt Foredrag at henlede Opmærksomheden paa dette Samfundsonde, idet Statistikken som sagt viste en meget stærk Tilbagegang i Løbet af disse Aar. Farerne ved Alkoholmisbrug bliver imidlertid stadig paaapeget for det værnepligtige Mandskab, og jeg kan her nævne, at „Lærebog for Hærens menige“, der udleveres til og gennemgaaes med hver eneste Rekrut ved Hæren, paa tre Steder omtaler Soldatens Forhold til Alkohol og paapeger Faren ved Nydelsen af Alkohol. For hvert mødt Rekruthold bliver der af militære Læger holdt Foredrag om Kønssygdommene, og under disse Foredrag kommer Lægerne ogsaa ind paa Alkoholens Farer.

Det ærede Medlem Hr. Stæhr Johansen har omtalt Militærmusikkens Forhold og ytret Ønske om at faa Militærmusikken ført tilbage til den Størrelse, den havde før Hærlovens Revision i 1932, og i Tilslutning